

Ο ιερέας στα Οινόφυτα που μάχεται για το φυσικό περιβάλλον

Ορθοδοξία / Εκκλησία και Φυσικό Περιβάλλον

Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ

Ο π. Ιωάννης Οικονομίδης είναι ένας δυστυχώς άγνωστος ιερέας που υπηρετεί στην περιοχή των Οινόφυτων και αγωνίζεται για την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος από τη βάνουση υποβάθμισή του στον Ασωπό ποταμό. Ο π. Ιωάννης σπούδασε Μαθηματικός, είναι Εφημέριος του Αγίου Σπυρίδωνος Οινόφυτων και όχι άδικα, τον έχουν αποκαλέσει «Ο «πράσινος» παπάς του Ασωπού», Ο ίδιος αγωνίζεται ασταμάτητα για το μέλλον των παιδιών μας, που απειλείται από τις βιομηχανικές δράσεις στην περιοχή. Όταν η υπόθεση του εξασθενούς χρωμίου έγινε γνωστή στα μέσα μαζικής ενημέρωσης το 2007, το σπίτι του π. Ιωάννη ήταν διαρκώς ανοιχτό σε δημοσιογράφους, τηλεοπτικά συνεργεία και κατοίκους.

Πηγή: i2.wp.com

Το 2009 βραβεύτηκε για το έργο του από την Ακαδημία Αθηνών και όπως δήλωσε τότε:

«Είμαι στενοχωρημένος με το βραβείο, γιατί αν ο Δήμαρχος, ο Νομάρχης και το Υπουργείο έπρατταν το καθήκον τους, δεν θα έπαιρνα εγώ το βραβείο. Είμαστε 200.000 και πλέον κάτοικοι, πειραματόζωα, όλοι μας έκθετοι, μικροί και μεγάλοι, στα τοξικά απόβλητα, στην καρδιά της βιομηχανίας, στον Ασωπό ποταμό, στο μεγαλύτερο περιβαλλοντικό πρόβλημα της χώρας. Αυτό που καταφέραμε, από τότε που ξεκινήσαμε τον αγώνα μας, εδώ και δέκα χρόνια, είναι ότι αναδείξαμε το πρόβλημα και ξεκινάμε πια διαβούλευση με το Υπουργείο για την επίλυσή του. Το βραβείο της Ακαδημίας από την άλλη, με χαροποιεί γιατί είναι η επιβράβευση των κόπων και προσπαθειών όλων των περιβαλλοντικών οργανώσεων και των κατοίκων που διεύρυναν, στην πορεία, τον αγώνα. Αν δεν λυθεί το πρόβλημα των τοξικών αποβλήτων στα Οινόφυτα, θα μας ξανακούσετε ... Αυτή ήταν απλώς μια ευκαιρία να μιλήσουμε άλλη μια φορά δημόσια για τις τερατογενέσεις, τον καρκίνο και τον θάνατο από τη μόλυνση στον Ασωπό».

Όλα ξεκίνησαν από τη φράση: «Εσείς στα Οινόφυτα σκοτώνετε τα μωρά σας», που άκουσε το 2000, όταν πήγε στην ημερίδα με θέμα «Παιδί και Περιβάλλον»: το παιδί του ήταν τότε βρέφος και όπως δήλωνε αργότερα σε ξένα μέσα ενημέρωσης, εκείνη την εποχή αραιώνει ακόμα το γάλα του παιδιού του με μολυσμένο νερό από τη βρύση...

Σε εκείνη την ημερίδα ο 39χρονος ιερέας Γιάννης Οικονομίδης βρέθηκε από περιέργεια. Και όταν ο άγνωστος μέχρι τότε στον ίδιο χημικός μηχανικός,

Θανάσης Παντελόγλου, έκανε έκκληση στους παριστάμενους γονείς να κάνουν κάτι για την περιβαλλοντική καταστροφή, ο παπα-Γιάννης αποφάσισε να παραμείνει ως το τέλος και να τον γνωρίσει προσωπικά.

Αργότερα, μαζί με τον κ. Παντελόγλου ίδρυσαν το Ινστιτούτο Τοπικής Αειφόρου Ανάπτυξης και Πολιτισμού Οινοφύτων, το οποίο μεταξύ άλλων δράσεων του κατέθεσε και συλλογική προσφυγή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων, στην οποία στρέφονται κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και καταλογίζουν ευθύνες στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους αρμοδίους για τους κινδύνους από τη μόλυνση στην περιοχή. Δεν πρόκειται βέβαια, για προσωπική αντιπαράθεση, αλλά για έναν αγώνα για να σωθεί το περιβάλλον που ζουν οι άνθρωποι της περιοχής,

Όπως λέει ο ίδιος. «Αναγνωρίζω ότι το ράσο που φοράω είναι βαμμένο μαύρο και ότι το ύφασμα έχει βαφτεί κατά πάσα πιθανότητα σε κάποιο φινιριστήριο στα Οινόφυτα. Είναι αδιανόητο όμως το χρώμα αυτό να φτάνει και στο ποτήρι μου!»

Ο κ. Γιάννης Αλεξίου, Υποστράτηγος ε.α. της ΕΛ.ΑΣ. είπε για εκείνον: «Ο παπα-Γιάννης δεν είναι υπεράνθρωπος. Είναι ένας οικογενειάρχης ιερωμένος, που απέδειξε όμως, ότι είχε τα ψυχικά αποθέματα να ξεκινήσει έναν αγώνα ενάντια σε όλα τα θεριά του βιομηχανικού πλούτου.»

Σε παλαιότερη συνέντευξη που είχε δώσει στο δημοσιογράφο Στ. Θεοδωράκη, ο τελευταίος τον είδε σαν «ακτιβιστή που πηδάει μάντρες, φωτογραφίζει, φωνάζει, προκαλεί ελέγχους. Και «απέναντί» του, οι φύλακες των εργοστασίων στα Οινόφυτα, να τον κοιτούν σαστισμένοι..Το ίδιο και οι οδηγοί των παράνομων απορριμματοφόρων. Ξεφορτώνουν μόνο «εάν λείπει ο παπάς». Ένας άτυπος πόλεμος που σταματάει μόνο τις Κυριακές όταν ο παπα-Γιάννης μοιράζει αντίδωρο από την Ωραία Πύλη του Αγίου Σπυρίδωνος».

Αξίζει να κρατήσουμε ορισμένα αποσπάσματα από τη συνέντευξη αυτήν:

-Αυτό ήταν το παιδικό σας όνειρο; Να γίνετε παπάς;

-Από το Γυμνάσιο, τουλάχιστον, αυτό ήθελα.

-Γιατί;

-Δεν έχω βρει ακόμα την απάντηση, το ψάχνω. Τα κίνητρα πολλές φορές μπερδεύονται. Υπάρχουν και καλά και κακά.

-Κακά κίνητρα; Δηλαδή;

-Η αγάπη για την εξουσία που εκπέμπει κάθε στολή ή η ασφάλεια που μπορεί να σου

δώσει ο Θεός, όταν νομίζεις ότι τον έχεις κοντά σου.

...

-Ποιος κόσμος έρχεται στην εκκλησία σας;

-Μεγάλης ηλικίας άνθρωποι και λίγοι νεώτεροι. Οι νέοι δεν φοβούνται τον θάνατο. Είναι πολύ μακριά τους.

-Ο θάνατος μας φέρνει κοντά στον Θεό;

-Νομίζω ότι είναι η πηγή για πολλά που κάνουμε στη ζωή μας. Ο φόβος του θανάτου μας καθορίζει.

... Ένα βιβλίο που διάβασα παλαιότερα έγραφε ότι «ο Χριστός γεννήθηκε μες στη φάτνη». Το διαμάντι αυτό γεννήθηκε μες στην κοπριά. Για να τον βρούμε λοιπόν, πρέπει να ψάξουμε εκεί όπου είναι βρώμικα. Νομίζω ότι είμαι σε καλό δρόμο.

-Ποιο είναι το σοβαρό θέμα που θα έπρεπε να απασχολήσει την Εκκλησία;

-Θα ήθελα ένα από τα αιτήματα του Αρχιεπισκόπου προς τον Πρωθυπουργό, που τον συνάντησε σχετικά πρόσφατα, να ήταν το περιβαλλοντικό. Τι θα γίνει με τα σκουπίδια, με το νερό, με την υγεία μας εν πάση περιπτώσει που τόσο σπάταλα την ξοδεύουμε.

-Κάποιοι λένε ότι και η Εκκλησία, όπως και τα κόμματα, έχει γίνει ένας γραφειοκρατικός μηχανισμός.

-Έτσι είναι. Υπάρχουν όμως πρόσωπα, ενορίες, κοινότητες που τα πράγματα λειτουργούν διαφορετικά, ωφέλιμα για τους ανθρώπους.

-Πώς συνδυάζονται τα ράσα με την οικολογική δράση;

-Όταν βλέπεις ότι αυτά που γίνονται γύρω σου ακυρώνουν αυτά που πιστεύεις, τότε κάτι πρέπει να κάνεις. Αν δεν μπορείς να δώσεις λύσεις, τουλάχιστον μπορείς να ανακατέψεις τα λιμνάζοντα νερά.

... Δεν αρκεί να προσευχόμαστε υπέρ υγείας μόνο. Μας δίνουν ένα βιβλιάριο υγείας στο σχολείο. Δεν είναι αστείο αυτό τώρα; Να κυκλοφορώ με το βιβλιάριο υγείας του παιδιού μου. Να τρέχω στον γιατρό να του κάνω εμβόλια, να το στέλνω στο σχολείο να σπουδάσει και συγχρόνως να του δίνω νερό που έχει χρώμιο, 30 χρόνια να μην έχω πάρει κανένα μέτρο γι' αυτό;

-Κάποιος θα πει ότι ο ρόλος του παπά είναι να φροντίζει για τη νηστεία, την προσευχή, τις 10 εντολές και όλα τα «μεγάλα» να τα αφήνει στον Θεό;

-Είναι πολύ εύκολο να πούμε ότι υπάρχει μια συνταγή, ένας τρόπος ζωής, που μας οδηγεί στον Παράδεισο, στη σωτηρία, στην ευτυχία. Νομίζω όμως ότι δεν υπάρχει. Πρέπει να είμαστε σε διαρκή αναζήτηση. Ψάχνουμε τον Θεό ο οποίος κρύβεται. Είναι ο μεγάλος άγνωστος και μας κάνει παιχνίδια. Κρύβεται πίσω από τους ανθρώπους. Για να τον βρούμε, πρέπει να περάσουμε μέσα από τους συνανθρώπους μας. Άρα, να ασχοληθούμε με τη ζωή. Με τα προβλήματα.

-Όταν έρθει κάποιος και σας πει «θέλω να είμαι καλός χριστιανός», τι τον συμβουλεύετε να κάνει;

-Να ανακαλύψει πόσο κακός είναι. Δεν βγήκε ποτέ κανένας άγιος να πει πόσο καλός είναι. Απεναντίας, έβλεπαν όλοι την αμαρτωλότητά τους. Αυτό πρέπει να κάνουμε όλοι μας. Να αναγνωρίσουμε τα λάθη μας, να μη μένουμε στάσιμοι, να προσφέρουμε στους άλλους ανθρώπους.

-Μιλάτε στους πιστούς για την Κόλαση και τον Παράδεισο;

-Μα τη βλέπουν γύρω τους την Κόλαση.

-Και τον Παράδεισο θα τον δουν μετά;

-Τον Παράδεισο; Εγώ τον βλέπω στο σπίτι μου, στα μάτια της γυναίκας μου, των παιδιών μου, των φίλων μου. Νομίζω ότι είμαστε σε διαρκή αναζήτηση αυτού που λέμε «Παράδεισος». Αλλά δεν πρέπει να τον ψάχνουμε μακριά. Αν είναι να έρθει, θα έρθει. Τώρα όμως είμαστε εδώ και πρέπει να κάνουμε κάτι. Κάποιοι κάνουν νηστεία και προσευχή, ταυτόχρονα μολύνουν τα ποτάμια και καταστρέφουν την υγεία των παιδιών.

-Είναι σαν να μου λέτε ότι εδώ είναι η Κόλαση εδώ και ο Παράδεισος.

-Λέω ότι πρέπει να ζούμε κάθε μέρα σαν να είναι η τελευταία μας. Με πληρότητα. Να μη χάσουμε τη μοναδική μας ευκαιρία, τη ζωή που μας δόθηκε. Το χρόνο που μας δόθηκε. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα είμαστε πάντα ευτυχισμένοι. Απεναντίας, όποιος δεν βιώσει τη χαρά, δεν βιώσει και τον πόνο, δεν ζει τελικά.

...Στη χωματερή μας μαζί με την μπανανόφλουδα πετάγονται και τοξικά από τις βιομηχανίες και ανακατεύονται με τα οικιακά σκουπίδια. Αυτός είναι ο πολιτισμός μας. Ο πολιτισμός των σκουπιδιών.

-Μόνον αστικά απορρίμματα δεν πάνε στη χωματερή;

-Δυστυχώς όχι. Το αυτοκίνητο του δήμου παίρνει «κατά λάθος» και μερικά βαρελάκια με τοξικά, τα έχουμε φωτογραφίσει αρκετές φορές.

-Πώς είσθε σίγουρος ότι τα τοξικά συνεχίζουν να καταλήγουν στη χωματερή;

-Ε, ας μας πουν αυτοί που τα παράγουν, τι τα κάνουν. Δεν υπάρχει καμία υποδομή για τη διαχείριση των τοξικών. Ο καθένας βρίσκει τη δική του λύση. Άλλος τα θάβει στην αυλή του εργοστασίου του, άλλος τα δίνει στον δήμο. Και κανείς δεν ελέγχει κανέναν.

-Μα δεν μπορεί να μη γίνεται κανένας έλεγχος;

-Κακά τα ψέματα, όλος ο μηχανισμός είναι διεφθαρμένος. Από πού να ξεκινήσουμε; Από την αστυνομία, την πολεοδομία, τον δήμο, τη νομαρχία, το υπουργείο; Τίποτα δεν λειτούργησε όλα αυτά τα χρόνια.

-Είναι νόμιμη η χωματερή;

-Όχι δα. Κάθε άλλο. Παράνομα καίει νύχτα - μέρα.

-Πού ανήκει; Στη Βοιωτία;

-Στο Οινοφυστάν. Μια λεπτή λωρίδα γης όπου καμία νομαρχία δεν έχει αρμοδιότητα, και κανείς δεν έρχεται να ελέγξει τι γίνεται.

-Έχετε πάει τα παιδιά στη χωματερή;

-Καμιά φορά με ρωτάνε μπαμπά πού φεύγεις έτσι βιαστικός με τη φωτογραφική μηχανή, και τα παίρνω μαζί μου. Ρωτάνε και σιγά σιγά καταλαβαίνουν. Πιστεύω ότι θα είναι η γενιά που θα φέρει αποτελεσματικές λύσεις.

-Θα αντιδράσουν λέτε;

Δεν θα ανεχθούν αυτά που ανεχθήκαμε εμείς. Θα σεβαστούν τη ζωή περισσότερο. Θα φανούν πιο έξυπνοι από μας.

«Οι παραβάτες με φωνάζουν να τους αγιάσω!»

Το γεφυράκι του Αγίου Θωμά στα Οινόφυτα είναι ένα από τα «αγαπημένα σημεία» του παπα-Γιάννη. Εκεί με πήγε για να μου δείξει τη ζημιά που έχει γίνει και συνεχίζει να γίνεται στον Ασωπό.

Από τη μια μεριά του γεφυριού φθάνουν καθαρά τα νερά του ποταμού. Τόσο καθαρά που τα αντλεί η ΕΥΔΑΠ. Και μόλις περάσουν το γεφυράκι, τα νερά ενώνονται με τα λύματα των 350 εργοστασίων του Σχηματαρίου. Για να καταλήξουν όλα μαζί βρώμικα στο Χαλκούτσι.

-Πόσα εργοστάσια ρίχνουν τα λύματά τους στον Ασωπό;

-Κανείς δεν ξέρει. Ο καθένας έχει το δικαίωμα να βγάλει με μια μπούκα την αποχέτευση του εργοστασίου του στο ποτάμι.

-Ναι, αλλά στις όχθες του ποταμού υπάρχουν καλλιέργειες.

-Η περιοχή έχει μολυνθεί από τα βαριά μέταλλα και δεν βγαίνει τίποτα άλλο παρά καλάμι και καρότο. Τα καρότα μάλιστα τα διοχετεύουν στην αγορά. Ο πυθμένας είναι καλυμμένος με μια μαύρη αλοιφή. Και τα νερά του ποταμού παίρνουν χρώμα ανάλογα με τι απόχρωση βάζουν τα υφάσματα. Όταν βάζουν κόκκινο θα το δούμε κόκκινο, όταν βάζουν μαύρο θα το δούμε μαύρο.

-Τα απόβλητα πάντως των εργοστασίων καταλήγουν νόμιμα στον ποταμό.

-Ναι, το '69 ο ποταμός χαρακτηρίστηκε αποδέκτης λυμάτων. Τα τελευταία χρόνια έχουν μπει προδιαγραφές για την επεξεργασία των λυμάτων. Κανείς όμως δεν ελέγχει αν τηρούνται. Ο Ασωπός έχει μετρηθεί σε 18 σημεία. Οι μετρήσεις αυτές είναι στα χέρια μας. Έχουμε κάδμιο στα νερά του Ασωπού, έχουμε χρώμιο.

-Αυτούς τους ανθρώπους που έχουν τα εργοστάσια τους ξέρετε, τους μιλάτε, τους έχετε εξηγήσει το πρόβλημα;

-Όλοι αυτοί οι παραβάτες με φωνάζουν όταν κάνουν αγιασμό. Δεν είναι τρομερό; Γιατί άραγε; Για να μην τους πιάσουν; Ή για να μην τους βλάπτουν τα τοξικά;

Πολλοί έχουν και παρεκκλήσια μέσα στα εργοστάσια.

-Πάντως δεν μπορούμε να μείνουμε και χωρίς εργοστάσια...

-Κάτι επιστήμονες πρότειναν για να μειωθεί το νέφος 800 βιομηχανίες στην Αττική να χρησιμοποιήσουν φυσικό αέριο. 200 εκατομμύρια σε ασθένειες κοστίζει το νέφος, 50 εκατομμύρια η υποδομή. Γιατί δεν το κάνουμε; Ο καρκίνος στην περιοχή μας καλπάζει. Σύμφωνα με τα αρχεία ταφής της ενορίας μας, το 1989 ήταν στο 6% και σήμερα είμαστε στο 31%.

Πηγές:

<http://www.tanea.gr/news/greece/article/4596991/?iid=2>

<http://www.naturazante.com/2009/12/>

<http://www.naturazante.com/2007/07/10.html>

<http://papagiannisoikonomidis.blogspot.gr/>

«

<http://bit.ly/2AfeMd8>